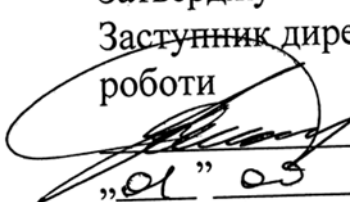

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МИКОЛАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ»

Циклова комісія «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Затверджую:
Заступник директора з навчальної
роботи

Дмитро БЕСАРАБ
„01” 03 2025 р.

Робоча навчальна програма

Матеріали електронної техніки

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації»
G «Інженерія, виробництво та будівництво»

спеціальність: 174/G7 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»

ОПП: «Обслуговування комп'ютеризованих інтегрованих і робото технічних систем»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Миколаїв 2025

Робоча програма навчальної дисципліни підготовки фахового молодшого бакалавра з дисципліни «Матеріали електронної техніки»

Розробник програми: викладач вищої категорії Анайко Д.О.

Робочу навчальну програму розглянуто на засіданні циклової комісії «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Протокол № 2 від 29.08.25

Голова циклової комісії Олена КОБЕЦЬ

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин - 90	Галузь знань: 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації» Г «Інженерія, виробництво та будівництво»	нормативна	
Кількість годин за семестр- 90	Спеціальність: 174/G7 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» ОПП: «Обслуговування комп'ютеризованих інтегрованих і робото технічних систем»	Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
		4-й	
		Лекції, семінарські	
		лекції – 35 семінарські -8	Лекції -
Кількість аудиторних годин – 51 Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 4 семестр - 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні	
		Лабораторні	
		8	
		Самостійна робота	
		39	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є теоретична і практична підготовка здобувачів освіти в галузі електротехнічних матеріалів у такій мірі, щоб вони могли правильно вибирати потрібні матеріали для виробництва електротехнічної продукції і ремонту промислового електроустаткування, ефективно використовувати технічні можливості електротехнічних матеріалів в електронних системах, електроустановках та електрообладнанні.

Завдання – формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців відповідно до поставленої мети. Засвоєння знань про залежність властивостей матеріалів від зовнішніх факторів. Ознайомлення із класифікаціями матеріалів за різними критеріями. Ознайомлення з основними технічними характеристиками та особливостями застосування електронних компонентів.

У результаті вивчення предмета студент повинен:

Знати: теоретичні основи електротехнічних матеріалів.

Вміти: встановлювати класифікацію електротехнічних матеріалів за їх призначенням і властивостями, правильно вибрати потрібний електроматеріал залежно від призначення та умов експлуатації, вимірювати основні показники електротехнічних матеріалів та випробувати їх на пробій високою напругою.

З ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Розділ 1 Класифікація електротехнічних матеріалів

Розділ 2 Класифікація та основні властивості провідникових матеріалів.

- 2.1 Матеріали високої провідності
- 2.2 Надпровідні матеріали.
- 2.3 Тугоплавкі метали
- 2.4 Благородні метали
- 2.5 Неметалічні провідні матеріали

Розділ 3 Класифікація напівпровідникових матеріалів

Розділ 4 Класифікація пасивних діелектриків

- 4.1 Кераміка. Загальні відомості

Розділ 5 Класифікація активних діелектриків.

- 5.1 Класифікація активних діелектриків
- 5.2 Піроелектрики та їх властивості
- 5.3 П'єзоелектрики та їх властивості
- 5.4 Електрети та їх властивості
- 5.5 Властивості рідких кристалів
- 5.6 Мікроскопічний механізм спонтанної поляризації
- 5.7 Матеріали для твердотільних лазерів

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Всього	у тому числі					Всього	у тому числі				
		Лек	Пр	Лаб	Сем	С.р.		Лек	Пр	Лаб	Сем	С.р.
Вступ	2	2										
Розділ 1 Класифікація електротехнічних матеріалів												
Тема 1 Класифікація електротехнічних матеріалів	2	2										
Разом	2	2										
Розділ 2. Класифікація та основні властивості провідникових матеріалів.												
Тема 1 Матеріали високої провідності	2	2										
Тема 2 Надпровідні матеріали.	8	2				6						
Тема 3 Тугоплавкі метали	8	2				6						
Тема 4 Благородні метали	8	2				6						
Тема 5 Неметалічні провідні матеріали	10	2		2	2	4						
Разом	36	10		2	2	22						
Розділ 3 Класифікація напівпровідникових матеріалів												
Тема 1 Класифікація напівпровідникових матеріалів	8	2		2		4						
Разом	8	2		2		4						
Розділ 4 Класифікація пасивних діелектриків												
Тема 1 Класифікація пасивних діелектриків	13	4		4		5						
Тема 2 Кераміка. Загальні відомості	10	6			2	2						
Разом	23	10	4		2	7						
Розділ 5 Класифікація активних діелектриків.												
Тема 1 Класифікація активних діелектриків.	6	2				4						
Тема 2 Піроелектрики, п'єзоелектрики та їх властивості	4	2			2							
Тема 4 Електрети та їх властивості	2					2						

Тема 5 Властивості рідких кристалів	2	2										
Тема 6 Мікроскопічний механізм спонтанної поляризації	1	1										
Тема 7 Матеріали для твердотільних лазерів	2	2										
Разом	17	9			2	6						
Семестрова контрольна робота. Підсумкове заняття	2				2							
Усього годин	90	35	8		8	39						

5 ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ З/п	Назва теми, зміст	Кількість годин
1	Вступ 1 Загальні положення 2 Значимість предмету	2
2	Класифікація електротехнічних матеріалів 1 Основні поняття 2 Розподіл матеріалів за властивостями	2
3	Класифікація та основні властивості провідникових матеріалів. Матеріали високої провідності 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
4	Надпровідні матеріали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
5	Тугоплавкі метали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
6	Благородні метали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
7	Неметалічні провідні матеріали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
8	Класифікація напівпровідникових матеріалів 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
9	Класифікація пасивних діелектриків 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
10	Ситали та їх властивості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
11	Кераміка. Загальні відомості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2

12	Композиційні порошкові пластмаси і шаруваті пластик 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
13	Електроізоляційні компаунди 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
14	Класифікація активних діелектриків. 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
15	Піроелектрики, п'єзоелектрики та їх властивості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
16	Властивості рідких кристалів 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
17	Мікроскопічний механізм спонтанної поляризації 1 Основні поняття 2 Сфера застосування	1
18	Матеріали для твердотільних лазерів 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
	Всього	35

6 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ З/П	Назва теми, зміст	Кількість годин
1	Провідникові матеріали	2
2	Напівпровідникові матеріали, діелектрики	2
3	Класифікація активних діелектриків	2
4	Семестрова контрольна робота. Підсумкове заняття	2
	Всього	8

7 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми	Кількість годин

8 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дослідження властивостей провідникових матеріалів	2
2	Дослідження електропровідності напівпровідників	2
3	Визначення електричної міцності діелектриків	2
4	Дослідження електропровідності твердих діелектриків	2
	Всього	8

9 САМОСТІЙНА РОБОТА

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надпровідні метали і сплави 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
2	Високотемпературні надпровідні матеріали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
3	Застосування надпровідників 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
4	Властивості молібдену 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
5	Властивості танталу 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
6	Властивості хрому та ренію 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
7	Властивості золота та срібла 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
8	Властивості платини 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
9	Властивості паладію 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
10	Композиційні провідні матеріали 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
11	Провідні матеріали на основі оксидів 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
12	Властивості германію 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
13	Властивості кремнію 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
14	Лінійні полімери та їх властивості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
15	Неорганічні стекла та їх властивості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
16	Класифікація стекол за технічним призначенням 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	1
17	Класифікація і властивості керамічних матеріалів 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2

18	Властивості сегнетоелектриків 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
19	Застосування сегнетоелектриків 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
20	Електрети та їх властивості 1 Основні властивості 2 Сфера застосування	2
	Всього	39

10 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекції, семінарські заняття.

11 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю: тестовий контроль знань, залік

12 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Назва підручників, методичних посібників	Автор
1	Конспект лекцій.	Анайко Д.О.
2	Комп'ютерні програми	Анайко Д.О.
3	Наочні посібники	Анайко Д.О.

13 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1 Прокопів В. В. Матеріали електронної техніки : навчальний посібник / Володимир Васильович Прокопів. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. – 288 с.

2 Колесов С.М., Колесов І.С. Електроматеріалознавство (Електротехнічні матеріали). Підручник. – К.: "Дельта", 2008 р. 516 с.

Додаткова:

3 Конструкційні та функціональні матеріали / Бабак В.П., Байса Д.Ф., Різак В.М., Філоненко С.Ф. У двох частинах. – К.: Техніка. – Ч.1, 2003.– 344 с.; ч.2, 2004. – 368 с.

14 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1 Програмне забезпечення методичних посібників.